

Český telekomunikační úřad
Sokolovská 219
poštovní příhrádka 02
225 02 Praha 025

Formulář pro uplatnění připomínek, stanovisek a názorů

NÁZEV NÁVRHU OPATŘENÍ KE KONZULTACI:

Návrh textu Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtovém pásmu 3,7 GHz

Čj.: ČTÚ-103 372/2016-613

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DOTČENÉHO SUBJEKTU:

Obchodní firma: **Air Telecom s.r.o., nástupce**

IČ: **040 01 281**

Kontaktní osoba: Mgr. David Voska, 212 232 230, david.voska@airtelecom.cz

DŮVĚRNOST POSKYTNUTÝCH INFORMACÍ:

Zaslané připomínky neobsahují obchodní tajemství a důvěrné informace

V Praze 9. 12. 2016

prostřednictvím datové schránky

Český telekomunikační úřad (dále jen „**Úřad**“) zveřejnil dne 11. 11. 2016 k veřejné konzultaci v pořadí třetí verzi návrhu textu Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtovém pásmu 3,7 GHz (dále jen „**návrh Vyhlášení**“) s termínem pro podání připomínek do 11. 12. 2016. Společnost Air Telecom s.r.o., nástupce (dále jen „**AT**“ nebo „**společnost AT**“) se s návrhem Vyhlášení seznámila a vítá možnost k němu uplatnit své připomínky, které tímto předkládá.

1. Obecný rámec připomínek

Společnost AT podporuje záměr Úřadu uspořádat v deklarovaném časovém rámci aukci spektra v pásmu 3,7 GHz. Obdobné aukce již proběhly v řadě zemí EU (Maďarsko, Rumunsko, Slovensko, Španělsko atd.), případně jsou plánovány (např. Irsko). Společnost AT se ztotožňuje s cíli výběrového řízení uvedenými v kapitole 2 návrhu Vyhlášení. Jak Úřad uvádí, v pásmu 3,7 GHz lze při navrhovaných šířkách kmitočtových bloků poskytovat služby s dostatečnou přenosovou kapacitou pro uspokojení současných i budoucích potřeb uživatelů těchto služeb. Toto výběrové řízení proto představuje důležitou příležitost pro podporu hospodářské soutěže v oblasti služeb elektronických komunikací (zejména služeb přístupu k internetu) a dále pro zlepšení dostupnosti a kvality těchto služeb pro koncové uživatele. Sám Úřad deklaruje v kapitole 2.2 návrhu Vyjádření cíl umožnit vznik nových veřejných komunikačních sítí vedle stávajících sítí využívajících kmitočty v pásmech 800, 900, 1 800, 2 100 a 2 600 MHz.

Společnost AT konstatuje, že vyjma nastavení spektrálních limitů pro Stávající operátory, které považuje za nezbytné, aby případní noví hráči mohli vůbec realisticky soutěžit o zisk přidělu kmitočtů alespoň v rozsahu dvou bloků kmitočtů, současná podoba návrhu Vyhlášení neobsahuje žádná jiná opatření, kterými by byl vstup nových hráčů na trh podpořen, přičemž noví hráči budou oproti Stávajícím operátorům v nevýhodě z pohledu existující zákaznické báze. Naopak, návrh Vyhlášení obsahuje některá opatření, která vstup na trh novým hráčům komplikují. V aktuální verzi návrhu Vyhlášení došlo dokonce v porovnání s předchozí verzí z 2. 3. 2016 k úpravám, které jsou zcela zřejmě v neprospěch potenciálních nových hráčů a podstatně zhoršují business case pro investici do sítě v pásmu 3,7 GHz, ať již jde o zvýšení vyvolávací ceny, nebo, a to zejména, o úpravu rozvojových kritérií v kapitole 7.4 návrhu Vyhlášení.

2. Rozvojová kritéria – kapitola 7.4 návrhu Vyhlášení

Úřad přistoupil k razantnímu zpřísnění podmínek účelného využívání rádiových kmitočtů, zejména rozvojových kritérií, v porovnání s předchozí verzí návrhu Vyhlášení z 2. 3. 2016, a to zejména na základě připomínky společnosti O2 označené ve Vypořádání připomínek jako připomínka 11. Přitom takto zásadní zpřísnění rozvojových kritérií blíže nezdůvodnil.

Společnost AT nesouhlasí se současnou úpravou rozvojových kritérií, která významně zhoršuje business case pro investici do sítě v předmětném pásmu jak na nákladové, tak na výnosové straně.

Jakkoli je jedním z cílů výběrového řízení rozvoj konkurence, nastavené podmínky by vedly k nerealistickému tržnímu uspořádání, a to hlavně v menších obcích, ke stavbě předimenzované infrastruktury a zbytečné spotřebě elektrické energie, což by vedlo k neekonomickému navyšování kapitálových i provozních nákladů.

Současná rozvojová kritéria požadují 50% pokrytí v obou definovaných typech obcí (tzn. 71 obcí velikosti 5 001 – 10 000 obyvatel a 208 obcí velikosti 2 001 – 5 000 obyvatel a minimálně 350 základnových stanic). Pokud budeme předpokládat, že přiděly získají minimálně 3 účastníci, bude to i při ideálním rozdělení oblastí mezi držiteli přidělů znamenat průměrně 1,5 operátora na obec. Při rozdělení pásma mezi 4 účastníky to jsou 2 operátoři na obec a při 5 účastnících již 2,5 operátora na obec (celkem tedy alespoň 1 750 základnových

stanic). Toto kritérium zároveň nebere v potaz parametry současného pokrytí. Řada z obcí již bude ve značné míře pokryta jinými technologiemi s parametry NGA a počet operátorů na obec snadno může dosáhnout na 3 – 4 infrastrukturní operátory, což je z pohledu nákladů a výnosů v menších obcích neudržitelná situace. Společnost AT považuje předcházející nastavení rozvojových kritérií za realistické a dostatečné pro zajištění efektivního rozvoje sítí v pásmu 3,7 GHz. Případný rozvoj sítí nad rámec rozvojových kritérií beztak nastane všude tam, kde investice do sítě bude dávat obchodní smysl.

Společnost AT vznáší rovněž připomínku proti sjednocení rozvojových kritérií pro přiděly v rozsahu 40 MHz a 80 MHz spektra. Vycházíme-li z předpokladu, že Úřad k této úpravě přistoupil na základě připomínky 11 společnosti O2, pak argumentaci v této připomínce ke sjednocení rozvojových kritérií¹ považujeme za nepřijatelnou. Z technického pohledu širší přiděl neznamená pouze zvýšení rychlosti, ale zároveň možnost efektivnějšího pokrytí daných obcí, kde lze dosáhnout za nižších nákladů většího počtu uživatelů nebo snížení počtu základnových stanic (při dosažení stejných parametrů služby a uživatelské zkušenosti). Máme za to, že Úřad by měl zachovat rozdílná rozvojová kritéria pro držitele přidělů o šířkách 40 MHz a 80 MHz spektra.

Obdobně vidíme jako nadbytečné zpřísnění rozvojových kritérií v tom smyslu, že v obcích nad 5 tisíc obyvatel se zvýšil počet požadovaných základnových stanic z jedné na dvě. Vnímáme zde snahu Úřadu zajistit dostatečné pokrytí větších obcí, které však nemusí být zajištěno samotnou přítomností dvou základnových stanic (obě stanice mohou být postaveny primárně s cílem minimalizace nákladů a ve výsledku pokrývat pouze malou část obce). I v tomto případě může docházet k neefektivnímu vynakládání kapitálových i provozních nákladů. Počet stanic nutných k zajištění potřebné kvality služeb bude záviset na podmínkách v každé dané obci (poptávka po službách operátora a z toho plynoucí počet uživatelů) a budování více než jedné základnové stanice nemusí dávat ekonomický (ani jedna základnová stanice nemusí být plně vytížena) nebo technický (při využití pásma 80 MHz) smysl.

Další připomínka směřuje k podmínce zahájit do 4 let „*poskytování služeb elektronických komunikací prostřednictvím veřejných komunikačních sítí s využitím celého rozsahu rádiových kmitočtů přidělených v tomto Výběrovém řízení*“. Z textace podmínky není zcela zřejmé, zda bude umožněno využití plné šířky pásma pouze selektivně u rádiových zařízení (základnových stanic), kde je to z hlediska poskytovaných služeb potřebné a efektivní, nebo zda se tato podmínka týká všech provozovaných základnových stanic. Je zřejmé, že Úřad při stanovení této podmínky chtěl zabránit opakování minulých zkušeností v pásmu 2 100 MHz, kdy by mohlo dojít k „obsazení“ přidělu za minimálních nákladů a bez jeho reálného využití pro poskytování služeb. Z našeho pohledu by však povinnost využít plnou šířku pásma na všech provozovaných základnových stanicích vedla k ekonomicky neefektivnímu využití pásma a neekonomickému provozu u některých stanic. Například v malých obcích s menším počtem uživatelů služeb bude zbytečně provozována předdimenzovaná infrastruktura a zbytečně spotřebovávána elektrická energie (přibližně dvojnásobně u 80 MHz bloku), aby mohly být splněny podmínky Úřadu, i když by pro poskytování služby postačovalo využití pouze části frekvencí (zejména v případě přidělu 80 MHz). To by opět vedlo k neefektivně vynaloženým provozním nákladům. Navrhujeme proto zrušení všeobecné podmínky plného využití frekvencí, neboť k zajištění jejich efektivního využití jsou postačující již rozvojová kritéria v kombinaci s povinností nabídnout službu o minimální rychlosti 30 Mbps. Alternativně navrhujeme zrušení podmínky využití plné šířky pásma v obcích do 5 tisíc obyvatel.

¹ „Z pohledu technologických předpokladů pro plnění podmínek rozvojových kritérií je situace pro oba tyto modelové držitele přidělu zcela stejná. Držitel většího přidělu získává směrem do budoucna technologickou výhodu, zejména pokud jde o možnost dosahovat vyšších datových rychlostí služeb přístupu k internetu, ale vždy půjde jen o mnohem vyšší nadstavbu nad definovanými podmínkami rozvojových kritérií.“

Návrh společnosti AT:

- Navrhujeme, aby se Úřad vrátil k definici rozvojových kritérií z návrhu Vyhlášení z 2. 3. 2016, tj. definoval odlišná rozvojová kritéria pro držitele přidělu v rozsahu 40 MHz a 80 MHz spektra a povinnosti pokrytí obcí a okresů v ČR definoval v souladu s textem návrhu Vyhlášení z 2. 3. 2016.
- Navrhujeme, aby Úřad odstranil podmínku zahájení využívání rádiových kmitočtů ve smyslu § 22b odst. 2 Zákona, tj. poskytování služeb elektronických komunikací prostřednictvím veřejných komunikačních sítí s využitím celého rozsahu rádiových kmitočtů přidělených v tomto Výběrovém řízení, ve lhůtě do 4 let od právní moci rozhodnutí o udělení přidělu rádiových kmitočtů.
- Pro případ, že se Úřad s návrhem podle předchozího bodu neztotožní, alternativně navrhujeme, aby se podmínka využití celého rozsahu rádiových kmitočtů přidělených v tomto Výběrovém řízení nevztahovala na obce do 5 tisíc obyvatel.

3. Dostupnost služeb o rychlosti alespoň 30 Mbps – kapitola 7.4 návrhu Vyhlášení

Úřad stanoví jako součást rozvojových kritérií, že „*po celou dobu plnění rozvojových kritérií je prostřednictvím této části veřejné sítě elektronických komunikací možné poskytovat službu vysokorychlostního přístupu k internetu tak, aby součástí nabídek veřejně dostupných koncovému uživateli byla minimálně jedna nabídka, která umožní dosáhnout rychlosti alespoň 30 Mbit/s (download) nabízená jako veřejná služba elektronických komunikací.*“

Zároveň se stanoví, že tuto povinnost může Držitel přidělu splnit buď sám, vlastní nabídkou služeb koncovým uživatelům, nebo prostřednictvím nabídky přímého velkoobchodního partnera, se kterým Držitel přidělu uzavřel velkoobchodní smlouvu.

Společnost AT má za to, že tato možnost vytváří prostor pro spekulativní chování Držitele přidělu, obcházení dané povinnosti a zásadní omezení z hlediska možnosti kontrolovat a vymáhat toto ustanovení, protože dojde k jejímu přenesení na jednoho nebo více velkoobchodních partnerů. Přitom jedním z cílů Výběrového řízení je přínos pro koncové uživatele. Z toho důvodu jsme toho názoru, že každý Držitel přidělu by měl mít povinnost zajistit dostupnost nabídky služby o rychlosti alespoň 30 Mbit/s (download) prostřednictvím vlastní nabídky služeb koncovým uživatelům.

Návrh společnosti AT:

- Navrhujeme vypuštění slov „*nebo jeho přímým velkoobchodním partnerem, se kterým Držitel přidělu uzavřel velkoobchodní smlouvu zahrnující jakýkoli typ velkoobchodní spolupráce na komerční bázi nebo dle kapitoly 7.9 Vyhlášení*“ z textu návrhu Vyhlášení.

4. Závazek velkoobchodní nabídky – kapitola 7.9 návrhu Vyhlášení

Návrh Vyhlášení stanoví, obdobně jako pravidla předchozích výběrových řízení v pásmech 800, 1 800 a 2 600 MHz, všeobecnou povinnost pro všechny Žadatele převzít Závazek velkoobchodní nabídky za definovaných podmínek.

Zařazení Závazku velkoobchodní nabídky do pravidel výběrového řízení je pochopitelné s ohledem na vývoj trhu elektronických komunikací v ČR a na zkušenosti z minulých výběrových řízení, v rámci kterých bylo dostupné kmitočtové pásmo rozděleno jen mezi Stávající operátory. Je však třeba upozornit na to, že podmínky Závazku jsou definované analogicky k nápravným opatřením, ke kterým obvykle regulační orgány přistupují v rámci *ex ante* regulace trhu ve vztahu k subjektům s významnou tržní silou nebo v případě povolování spojení soutěžitelů, kdy dochází ke konsolidaci trhu.

V případě možného nového hráče vstupujícího na trh však jde o situaci přesně opačnou, místo konsolidace trhu dochází ke zvýšení počtu hráčů na trhu a o významné tržní síle nelze v žádném případě hovořit – naopak takový hráč bude svůj tržní podíl teprve budovat. Pro takový subjekt pak takto nastavená povinnost vytváří celou řadu překážek:

- nezanedbatelné náklady (kapitálové i provozní) spojené s vytvořením, technickou a procesní implementací a poskytováním předepsaných velkoobchodních služeb;
- administrativu spojenou se zajištěním, kontrolou a prokazováním plnění podmínek Závazku;
- zásadní snížení flexibility na maloobchodním trhu, kdy nový hráč bude zcela závislý na včasném získání kritické masy zákazníků, a to i prostřednictvím různých promoakcí či regionálně cílených nabídek, přičemž zajištění jejich souladnosti s podmínkami Závazku by mohlo být buď nemožné, nebo zdlouhavé.

Z výše uvedených důvodů máme za to, že v případě nových hráčů by mělo být ponecháno na jejich uvážení, za jakých podmínek případné velkoobchodní smlouvy uzavřou, a povinnost převzít Závazek velkoobchodní nabídky by se měla vztahovat pouze na Stávající operátory.

Návrh společnosti AT:

- **Navrhujeme, aby se povinnost převzít Závazek velkoobchodní nabídky dle kapitoly 7.9 návrhu Vyhlášení vztahovala pouze na Stávající operátory.**